

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Eliseus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

bendo extra monasterium; dubitas autem an talis lex non sit abrogata, vel an per non usum cessarit: teneris obligatione legis, quia pro illa stat possessio. II. Constat me emisisse votum, vel juramentum; dubito autem, an dispensatum vel irritatum sit: aut si dispensatum, tamen dubia fuit dispensandi potestas: certum est me manere obligatum; quia certa obligatio Voti, vel juramenti non potest tolli dispensatione dubia. III. Constat hodie esse indictum jejunium, dubitas verò an te obliget propter laborem vel iter peractum; teneris jejunare: quia certa obligatio dubia excusatione non tollitur: petenda itaque erit dispensatio à superiore. Ita communis. IV. Eodem modo resolvendum est; quando dubia est causa excusans ab auditione sacri: à recitatione horarum, &c. Quo casu optimum est se conformare judicio medici, qui si asserat recitationem nocituram, certè deobligaberis vel in parte, vel in toto, prout Medico videbitur.

CONFERENTIA XXXVI.

50. **C**onstat latam esse legem pœnalem Excommunicationis, suspensionis, interdicti, vel etiam Irregularitatis incurrendæ ab eo, qui certum aliquod delictum commiserit: Jam verò invincibiliter dubitas *dubio facti*, an commiseris tale factum vel delictum; quæritur, an tenearis subire tales pœnas Excommunicationis, suspensionis, &c.

RESOLUTIO: Nemo censendus est ligatus, quando verè dubitat, an comiserit delictum, propter quod constat decretam esse pœnam, Cen-

suram, &c. *Excepta sola irregularitate ex delicto homicidii voluntarii, constante corpore delicti.* Hanc ponit pro regula generali Patrit. hic n. 83. &c.

Patet, quia delictum commissum, est factum fundans legem pœnalem; & quia in dubio specialiter non præsimitur delictum commissum, non potest inducere obligationem pœnæ: igitur, &c. Atque hinc si verè invincibiliter dubites, an homo à te percussus fuerit clericus, & an idcirco sis excommunicatus, non debes te censere excommunicatum, sed potes licitè audire sacrum, aliâque omnia excommunicatis prohibita facere; quia scilicet in dubio non præsimitur factum: sed melior est conditio possidentis: cum ergo quilibet habeat jus communicandi cum fidelibus in sacris & politicis, non debet in dubio eo jure spoliari.

II. Similiter si dubites, an alius sit excommunicatus; aut scias esse excommunicatum, dubitas tamen, an sit non toleratus v. g. notorius percussor clerici aut nominatim denunciatus, non teneris ejus consortium devitare. Ita Filliuc. tom. 1. tract. 13. c. 7. n. 120. Dian. & alii. Ratio iterum est; quia aliàs faceres illi in juriam, cum in dubio melior sit conditio possidentis. Excipe tamen, nisi agatur de valore actûs; ut si velles confiteri ei, quem dubitas esse excommunicatum non toleratum.

III. Item si dubitatur an infans fuerit validè baptizatus ob materiam, formam, vel intentionem dubiam, v. g. quia fuit ablutus in solo pollice pedis: vel in aqua rosacea: vel ab ebrio, balbutiente, &c.

IV. Qui

IV. Qui verè dubitat, an emiserit votum, fecerit juramentum, vel aliam promissionem Deo vel homini: aut constat te aliquid mente decrevisse, dubitas autem invincibiliter an nudè proposueris, vel an verè promiseris, atque animum te obligandi habueris, & omnibus consideratis nulla pro voto præsumptio appareat; non teneris obligatione voti. Ita jam communior & in praxi tuta sententia. Ratio est: quia nulla est hic possessio pro voto, vel juramento, sed tota pro libertate voluntatis.

V. Constat tibi te fecisse votum, sed dubitas, an habueris intentionem te obligandi, an tenearis voto; R. omninò; quia possessio & præsumptio stat pro voto; nam in dubio præsumitur quisque potius rectè vovisse, cum debita intentione, quàm nugatoriè. Sed (ais) dubito, an habuerim sufficientem deliberationem, utpotè quia votum factum fuit ob metum mortis, ex morbo, naufragio, latrocinio, vel ob vehementem passionem iracundiæ, &c. An nihilominùs maneam obligatus? R. affirmativè: quia in his casibus rarò contingit defectus deliberationis requisitæ; & ideò ex communiter contingentibus præsumitur sufficientem deliberationem adfuisse. Ita *Suar. de Relig. tom. 2. l. 4. n. 10. Sanch. l. 4. moral. c. 1. n. 13. Layman. & Diana.*

Dices te vovisse in tenera ætate & pueritia. R. si post septennium voveris, præsumeris habuisse usum rationis: si verò ante septennium, regulariter præsumitur defectus rationis. Ita *Sanch. cit. n. 14.* Et si etiam dubites, an expleveris septennium, etiam

in voto castitatis perpetuæ vel ingrediendæ religionis, poterit tecum dispensare confessarius privilegiatus; quia vota dubia non censentur esse reservata Pontifici; quia cum reservatio sit odiosa, restringenda est ad casus certos, non extendenda ad debiles. Ita *Suar. cit. l. 6. c. 26. n. 6.*

VI, Denique scis te emisisse professionem Religionis: dubitas autem, an aliquis metus intercesserit: *presumitur non intercessisse, & valere professionem*: Item scis aliqualem metum intervenisse, dubitas autem an fuerit iuste incussus, & an gravis vel levis? iterum *presumendum est pro valore professionis*. Ratio utriusque est: quia cum constet de professione, & excusatio dubia sit, *possessio stat pro professione*. Sed ais certò te scire, quòd ex metu gravi iniuste incusso, fictè professus sis: ad hoc R. si ante quinquennium elapsum sic dubites, non tenentur stare professioni; quia ante quinquennium jus non *presumitur ad ratificationem*: ergo nec tu *presumere debes in dubio*; ideoque *in eo dubio possessio stat pro libertate*. Econtrà verò si post elapsum quinquennium primum sic dubites, *tenentur professione*; quia jus, ipsum que *Conc. Trid. Sess. 25. cap. 19. de Regul.* *presumit professum ratificasse suam professionem*; consequenter & ipse professus dubitans ita *presumere debet*; atque sic *possessio stat pro Religione*.

CONFERENTIA XXXVII.

51. **C**Lericus de sero dubitat, an vesperas cum completorio hodie recitaverit: an aliud votum vel promissionem ad impleverit, &c. An teneatur adimplere?

RESO-